

Teeren soidintarkkailu keväällä 2026 Suonenjoen Koppelosuolla

Tarkkailun lähtötiedot

Koppelosu sijaitsee Pohjois-Savossa Suonenjoella noin 6 km kuntakeskuksesta pohjoiseen. Suunnitteilla oleva aurinkopuisto on pinta-alaltaan noin 98,5 ha. Pääosa alueesta on vanhaa turvetuotantoaluetta, joka on turvetuotannon loputtua otettu peltoviljelykäyttöön.

Tehtävänä oli tarkkailla teerien soidinkäyttäytymistä Koppelosuon hankealueella ja selvittää soidintavien teerien määrä sekä soidinpaikat. Tarkkailu tuli ajoittaa ajalle 1.4. – 15.5.2026. Tarkkailun suoritti luontokartoittaja (eat) Janne Ylijoki.

Teeren soidinkäyttäytyminen

Teeri tulee sukukypsäksi noin vuoden ikäisenä. Koiraat kerääntyvät yhteissoitimelle esittelemään itseään naaraille, jotka valitsevat itselleen mieluisimman pariutumiskumppanin. Parisidos kestää vain parittelun ajan. Teeri on seka-avioinen eli naarailta ja varsinkin koirailta voi olla useita parittelukumppaneita. Soidinpaikka sijoittuu laajahkoon avoimeen maastoon. Vanhoilla kukoilla on soidinalueella omat reviirit. Nuoret kukot pysyttelevät alueen laidoilla eivätkä osallistu soitimeen. Mitä enemmän alueella on koiraita, sitä paremmin se houkuttelee naaraita. Soidin huipentuu yleensä vapun tienoilla. (www.luke.fi)

Tarkkailun toteutus

Tarkkailuajaksi keväällä koko alueella oli muokkaamatonta syksyllä korjatun viljan sänkeä. Huhtikuun alussa lumi oli jo sulanut alueelta kokonaan. Teeren soidin alueella oli voimakkaana käynnissä jo ensimmäisellä käynnillä 4.4. ja eniten soidintavia teeriä havaittiin 12.4. Näillä käyntikerroilla sää oli tyyni ja selkeä. Tyynellä säällä teerien soidinäänät kantautuvat kilometrien päähän. Kolmannella käynnillä 24.4. soidintavia teeriä havaittiin vähemmän, eikä soidinääniä kuulunut. Navakka pohjoistuuli vaikutti nähtävästi niin, että soidin oli kyllä käynnissä, mutta lähes äänettömästi. 9.5. soidin oli edelleen käynnissä, mutta suurempi määrä koiraita oli tällä kerralla tulosuunnassa ensimmäisellä, pienemmällä peltoalueella.

Tarkkailu tehtiin kaukoputkella riittävän kaukaa soidinpaikoista niin, että teeriä häirittiin mahdollisimman vähän. Soidintavat teeret häiriintyvät herkästi. Avoimessa peltomaastossa soidintavat koirasteeret olivat suhteellisen helposti havaittavissa. Korkea viljan sänki hankaloitti tarkkaa yksilömäärän laskentaa. Lentoon lähtevän parven yksilömäärä saatiin yleensä laskettua tarkasti. Viimeisellä käynnillä 9.5. pellot oli jo tällöin muokattu ja kylvetty ja teerien havaitseminen paljaalta maalta oli huomattavasti helpompaa kuin sänkipelloilta.

Soidintavat koiraat olivat tyypillisesti ryhmittyneet avoimelle pellolle. Naarasteeriä havaittiin peltoaukean reunamilla maassa ja koivuissa, osa naaraista jäi varmastikin havaitsematta pitkän etäisyyden vuoksi.

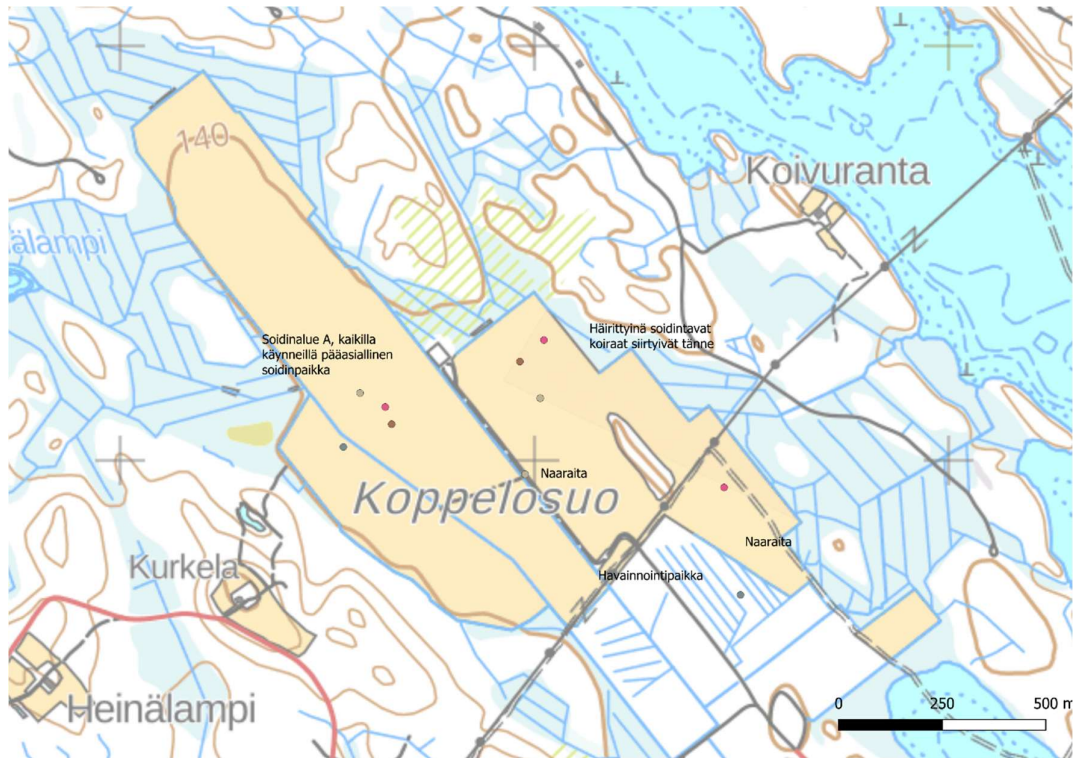
Tarkkailun tulokset

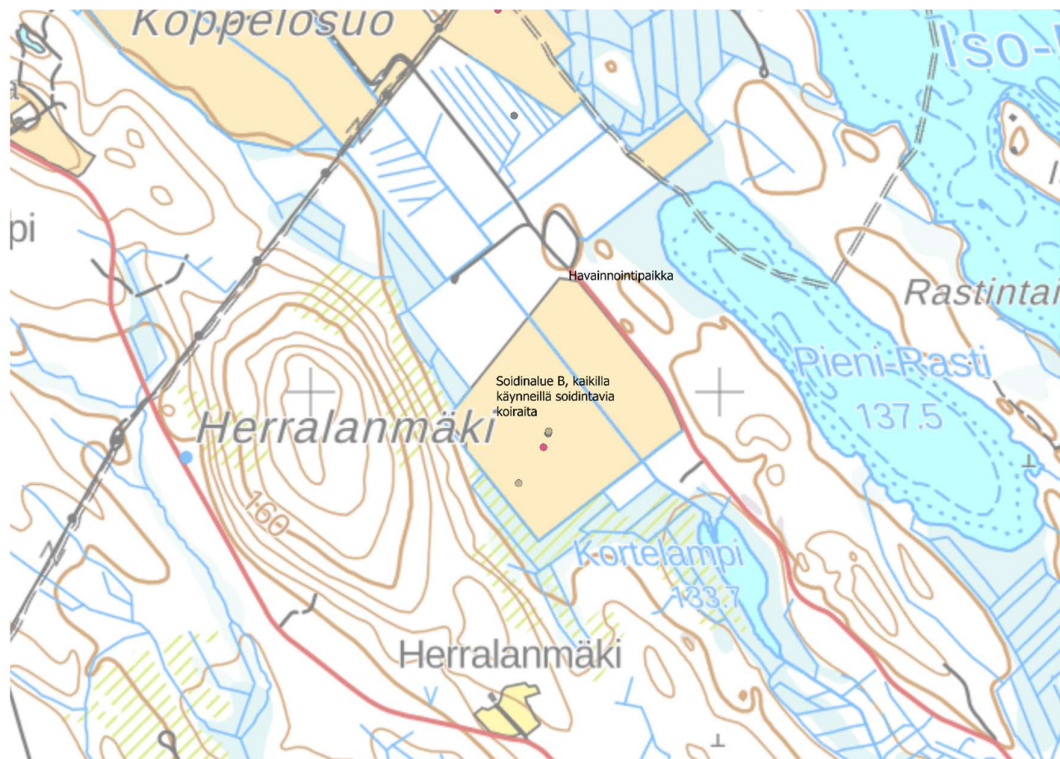
Kuva 1. Soidinalueet A ja B

Havaintoaika	Koiraita A + B	Naaraita A + B	Sää	Muuta
4.4. klo 6.45–8	17 + 4	8 + 1	tyyni selkeä -2	Soidin voimakkaana käynnissä
12.4. klo 6.45–8	25 + 6	3 + 0	tyyni selkeä -4	Koiran ulkoiluttaja säilytti soidintavat koiraat lentoon
24.4. klo 5.45–7	10 + 5	0 + 0	tuulinen puolipilvinen +2	Tuuli haittasi, varisparvi säilytti soidintavat koiraat lentoon
9.5. klo 5.15–6.30	12+16	0 + 2	tyyni selkeä -1	Enemmän soidintavia koiraita alueella B

Taulukko 1. Havaintoajat ja havainnot

Kuva 2. Teerihavainnot alueella A. Paikat eivät ole tarkkoja, koska havainnot tehtiin kaukoputkella yli 500 m etäisyydeltä

Kuva 3. Teerihavainnot alueella B. Paikat eivät ole tarkkoja.

Yhteenveto

Havaintojen perusteella voidaan todeta, että Koppelosuon alue on merkityksellinen teerien soidinpaikkana. Suurin havaittu soidintavien koiraiden määrä alueella oli 31 kpl. Neljän käyntikerran keskimääräinen koiraiden määrä oli 24 kpl. Soidin oli voimakkaana käynnissä kaikilla havaintokerroilla, huhtikuun alusta toukokuun puolelle.

Soidin keskittyi kevään 2026 havaintojen perusteella kahteen osaan Koppelosuon aluetta (A ja B). Näiden alueiden tarkka rajaaminen on vaikeaa, mutta suuntaa antavat paikat on kuvattu kartassa (kuva 1). Alueella B oli myös tarkkailun suorittajan havaitsemana teeren soidin käynnissä toukokuussa 2025.

Alueesta tekee houkuttelevan teeren soidinpaikkana sen avoimuus ja laajuus.

Teeri on vuoden 2019 uhanalaisuusarvioinnissa arvioitu elinvoimaiseksi lajiksi. Teeri on EU:n lintudirektiivin liitteessä I yksilöity lajiksi, jonka suojeluun on kiinnitettävä erityistä huomiota.

Suomen ympäristökeskuksen julkaiseman Luontoselvitykset ja luontovaikutusten arviointioppaassa esitetyllä neliportaisella asteikolla teeren soidinpaikat kuuluvat arvoluokkaan 2: Erityisen tärkeät kohteet tai arvoluokkaan 3: Monimuotoisuutta turvaavat kohteet. Oppaan ohjeistuksen mukaisesti erittäin tärkeät teeren soidinpaikat sijoitetaan luokkaan 2 ja tärkeät luokkaan 3. Kohteiden tärkeyden arvioinnissa kiinnitetään huomiota etenkin soidinpaikan pysyvyyteen ja soittimen ympäristön laatuun (ml. soidinalueen sijoittumien luontaiseen ympäristöön). Kuitenkin ohjeistetaan, että vakiintuneet soidinpaikat luetaan erittäin tärkeisiin kohteisiin.

Koppelosuon alue ei ole lainkaan luonnontilainen, vaan se on ensin ollut turvetuotantokäytössä, jonka jälkeen se on otettu peltoviljelykäyttöön. Yhden kevään havaintojen perusteella ei soidinpaikan vakiintuneisuutta pysty arvioimaan. Sillä perusteella sijoittaisin alueen arvoluokkaan 3: Monimuotoisuutta tukevat kohteet. Kuitenkin, koska on esitetty, että alue on ollut jo pitkään teeren vakiintunut soidinpaikka ja jos tämä pystytään todentamaan, alue tai osa alueesta sijoittuu arvoluokkaan 2: Erityisen tärkeät kohteet.

Kuhmossa 17.5.2026

Tmi Kurjenjalka

Lähteet:

EU:n lintudirektiivi osoitteessa: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/FI/TXT/PDF/?uri=CELEX:32009L0147>

Punaisen kirjan verkkopalvelu osoitteessa: <https://punainenkirja.laji.fi/results>

Suomen ympäristökeskuksen raportteja 43 | 2023 Luontoselvitykset ja luontovaikutusten arviointi. Opas tekijälle, tilaajalle ja viranomaiselle. 2.korjattu painos. Katariina Mäkelä ja Pälvi Salo.

Teeren lajikuvaus osoitteessa: <https://www.luke.fi/fi/luonnonvaratieto/tiedetta-ja-tietoa/pienriista/teeri>

Pertti Koskimies: Suomen Linnut – Suuri lintukirja. Readme.fi, 2019. uud. p. 2024.